

MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2015
32. SREČANJE

RAZVOJ ŽENSKEGA NOGOMETA

raziskovalno področje: ŠPORT
RAZISKOVALNA NALOGA

Avtor: SAVINA GUSTINČIČ
Mentor: JERICA PUKLAVEC
Šola: OŠ FRANCA ROZMANA-STANETA MARIBOR

Maribor, februar 2015

MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2015
32. SREČANJE

RAZVOJ ŽENSKEGA NOGOMETA

raziskovalno področje: ŠPORT
RAZISKOVALNA NALOGA

Maribor, februar 2015

KAZALO

POVZETEK	2
ZAHVALA	3
1. UVOD	4
2. ZGODOVINA ŽENSKEGA ŠPORTA	4
2.1. ŽENSKI ŠPORT V SVETU	4
2.2. ŽENSKI ŠPORT NA OLIMPIJSKIH IGRAH	4
2.3. ŽENSKI ŠPORT V SLOVENIJI	5
3. ZGODOVINA NOGOMETA	6
3.1. NOGOMET V SVETU	6
3.2. NOGOMET V SLOVENIJI	7
3.3. ŽENSKI NOGOMET V SVETU	8
3.4. ŽENSKI NOGOMET V SLOVENIJI	8
4. TRENUTNO STANJE ŽENSKEGA NOGOMETA V SLOVENIJI	9
5. RAZVOJ V PRIHODNOSTI	10
5.1. STRATEGIJA ZA RAZVOJ NZS	10
5.2. KLUBI	10
5.3. REPREZENTANCA	11
5.4. ŠOLANJE IGRALK	12
6. ANKETA	12
6.1. METODOLOGIJA	13
6.2. HIPOTEZE	13
6.3. ANKETA IN REZULTATI	13
6.4. INTERPRETACIJA IN ZAKLJUČEK	16
7. DRUŽBENA ODGOVORNOST	18
8. VIRI IN LITERATURA	19
9. PRILOGA – anketni list	20

SEZNAM SLIK:

SLIKA 1	ilustracija igre »calcio fiorentino« na trgu v Firencah
SLIKA 2	turnir leta 2008
SLIKA 3	Harrow Team leta 1871
SLIKA 4	Dijaški nogometni klub Hermes iz Ljubljane leta 1910
SLIKA 5	reprezentanca Slovenije leta 2014
SLIKA 6	moštvo Krke leta 2008
SLIKA 7	Dominika Čonč
SLIKA 8	Pamela Begić
SLIKA 9	Mateja Zver

POVZETEK

Ženske športnice so si morale v preteklosti, tako kot sicer v družbi, svoj prostor v športu s težavo priboriti. Šele v zadnjih stotih letih jim je uspelo ženski šport enakovredno postaviti ob bok moškemu. Neverjetno je, da so ženske šele na zadnjih olimpijskih igrah v Londonu tekmovalе v enakem številu športov kot moški. Na zimskih olimpijadah pa še danes tekmujejo v manj športih kot moški. Spomnimo se samo polemik o ženskih smučarskih skokih, ki so bile na zadnji olimpijadi v Sočiju poskusno uvrščene v program, zdaj pa naj bi jih spet izbrisali iz programa. Posebej zapostavljen je ženski šport v nekaterih državah, kjer ga omejujejo verski ali drugi zakoni. Tako kot v drugih športih se je v preteklosti, in se marsikdaj še danes, dogaja tudi z ženskim nogometom. Javnost zelo počasi spreminja svoje mnenje o tem športu, mediji in nekateri »strokovnjaki« pa tudi ne pomagajo nogometašicam, da bi se ta šport med ženskami lahko hitreje razvijal. Kljub temu pa se naklonjenost ženskemu nogometu zadnje čase povečuje in zagotovo bo v prihodnjih letih pri nas in v svetu samo še bolje.

ZAHVALA

Zahvaljujem se svoji mentorici za pomoč pri pripravi naloge in vsem, ki so se odzvali mojemu povabilu in prijazno sodelovali v anketi. Brez njih ne bi mogla izpeljati raziskovalne naloge na način, kot sem si jo zamislila. Brez njihovih mnenj in predlogov pa bi bila naloga zelo osiromašena.

1. UVOD

V raziskovalni nalogi poskušam seznaniti ljudi z ženskim nogometom, saj menim, da nekateri zanj sploh ne vedo. Predstavila vam bom razvoj ženskega nogometa skozi zgodovino, značilnosti in priljubljenost ženskega nogometa ter kako ga na splošno jemljemo kot šport. Seznanila vas bom tudi z nekaterimi profesionalnimi ženskimi ekipami in s tem, kako je ta šport razvit v Sloveniji.

2. ZGODOVINA ŽENSKEGA ŠPORTA

2.1. ŽENSKI ŠPORT V SVETU

Še v 19. stoletju so se s športom ukvarjali izključno moški, pa še ti so prihajali iz najvišjih, aristokratskih slojev. Ženske – športnice so bile zelo redke, navadno so se ukvarjale z lokostrelstvom. Tako se je ženski šport razvijal zelo počasi, kakor je bilo pač primerno razvoju družbe takrat. Patriarhat je bil še zelo razširjen in tudi redke aristokratkinje, ki so se ukvarjale s športom, so naletele na neodobravanje v javnosti. Vse to nasprotovanje pa je povzročilo, da so se nekatere ženske še bolj zavzeto lotile vadbe.

Ko se je konec 19. stoletja okrepila ekonomska moč srednjega sloja prebivalstva, je šport postal bolj dostopen. Takrat se je v športno vadbo vključilo tudi večje število žensk, bolj množično pa v začetku 20. stoletja. Vendar so se še naprej smele ukvarjati le z nekaterimi športi, za katere je javnost menila, da so »ženski«. To je bila predvsem skupinska vadba, ki je izpostavila lepo vedenje, pri moških športih pa sta bila v ospredju moč in pogum. Eden prvih športov, s katerim so se ženske bolj množično ukvarjale, je bil tenis. Pa še tu so morale nositi točno določena oblačila – dolga krila, dolge rokave in slamnik. Šele leta 1931 se je Španka Lili de Alvarez v Wimbeldonu opogumila in oblekla kratke hlače.

Vseskozi pa so se morale ženske soočati tudi z »znanstvenimi« dokazi, da je ukvarjanje s športom lahko za žensko telo škodljivo. Povzročalo naj bi, da se mišice tako povečajo, da postane telo podobno moškemu, da šport slabo vpliva na zanositev, da žensko telo ne more prenesti večjih naporov in podobno. Po drugi strani pa so se pojavila mnenja, ki so zagovarjala športno aktivnost in gibanje na svežem zraku. Kljub temu pa se je šport med ženskami vse bolj širil, še posebej med tistimi iz srednjega sloja. Te so bile namreč vedno bolj izobražene in ekonomsko neodvisne, imele pa so tudi toliko prostega časa, da so si lahko privoščile ukvarjanje s športom. To so si lahko privoščile le redke predstavnice iz nižjega, delavskega razreda.

2.2. ŽENSKI ŠPORT NA OLIMPIJSKIH IGRAH

Vseeno pa se je šport med ženskami širil in pričel se je deliti na rekreacijski in tekmovalni šport. Kljub temu pa ženske še niso smele nastopati na olimpijskih igrah. Že v stari Grčiji je bilo to izključna pravica moških. Ženske niso smele olimpijskih iger niti gledati, kazni za takšen prekršek pa je bila smrt. Tudi začetnik modernih olimpijskih iger Pierre de Coubertin je nasprotoval udeležbi žensk na igrah. Menil je, da je ženski šport nenaraven, če pa se ženske že ukvarjajo s športom, naj bi to počele na samem, brez publike.

Enako je bilo tudi na prvih olimpijskih igrah moderne dobe v Atenah 1896. Zato je neka ženska z imenom Melpomene morala tekmovali v maratonu izven konkurence. Ker so se razmere v družbi in odnos javnosti do ženskega športa spreminjali, pa je moral popustiti tudi Coubertin. Tako so leta 1900 na olimpijskih igrah v Parizu lahko prvič nastopile tudi ženske. Nastopile so v golfu in tenisu. Žensk je bilo le 1,5 % od vseh tekmovalcev. Leta 1904 so dodali lokostrelstvo, leta 1924 plavanje in leta 1928 še atletiko in gimnastiko. A je leta 1910 Coubertin še vedno zahteval, naj olimpijada ostane moška prireditelj. Leta 1925 pa se je menda umaknil iz javnega življenja tudi zato, ker so si ženske izborile nastop na olimpijskih igrah. Žal so imeli tudi njegovi nasledniki o udeležbi žensk podobno mnenje, ki tekmovalkam ni olajšalo ukvarjanja s športom. Takšen je bil predvsem Američan Avery Brundage, ki je bil predsednik mednarodnega olimpijskega komiteja od 1952 do 1972. Ti pogledi so se le počasi spreminjali in šele Španec Juan Antonio Samaranch je leta 1981 imenoval prvo žensko za članico mednarodnega olimpijskega komiteja. To je bila bivša jahalka Flor Isava Fonseca iz Venezuele. Šele na olimpijskih igrah v Londonu 2012 pa so ženske nastopile v vseh disciplinah.

Mednarodni olimpijski komite (MOK) je na začetku uvedel nove discipline samo takrat, ko je to predlagala mednarodna zveza za posamezno disciplino. Od leta 1991 je to urejeno tako, da nov šport ali disciplino za ženske vključijo v program poletnih olimpijskih iger, ko je ta prisotna v vsaj 40 državah in na vsaj 3 celinah. Za zimske olimpijade pa je to število 25 držav in 3 celine.

Zelo počasi se je spreminjal tudi odnos medijev do ženskega športa. Leta 1928 so z olimpijskih iger v Amsterdamu novinarji poročali, da naj bi bile tekmovalke v teku na 800 m popolnoma izčrpane, kar pa ni bilo res. To so potrdili tudi nekateri funkcionarji in športniki, ki so bili takrat zraven. Tek so tudi posneli s kamerami, vendar vse to ni pomagalo. Tako so to disciplino prepovedali in na olimpijskih igrah je ni bilo vse do leta 1960. Šele leta 1964 so v Tokiu dodali tek na 400 m in leta 1972 v Münchnu tek na 1500 m. Kot da bi bila izčrpanost moškimi dovoljena, ženskam pa ne.

Posebej težko pa se s športom ukvarjajo ženske v državah, kjer veljajo drugačna verska pravila. Tako je tekmovalka (judoistki in tekačici) iz Savdske Arabije njuna država dovolila nastop na olimpijadi v Londonu le pod pogojem, da nosita naglavno ruto – hidžab. Določili so jima tudi, da morata biti ves čas oblečeni »zadržano« in imeti ob sebi moškega spremljevalca. Zato so nekateri športi za ženske iz muslimanskih držav praktično nedosegljivi (plavanje). V juliju 2012 je FIFA dovolila uporabo naglavnih rut na tekmah in na ta način omogočila tekmovanje tudi športnicam iz teh držav, npr. Irana, ki do takrat niso mogle igrati mednarodnih tekem. V teh državah je zaradi tega veliko večje zanimanje za športe, kjer so tekmovalke popolnoma zakrite (npr. sabljanje). Še vedno pa ostajajo te prepovedi velika prepreka razvoju ženskega športa v teh državah.

2.3. ŽENSKI ŠPORT V SLOVENIJI

Tudi v Sloveniji se je ženski šport razvijal enako počasi. Šele leta 1901 so ustanovili prvo žensko telovadno društvo pod okriljem telovadnega društva Sokol. Prvič so naše športnice nastopile na olimpijskih igrah v Berlinu leta 1936. Nastopilo je pet tekmovalk, štiri v gimnastiki in ena v sabljanju. Po drugi svetovni vojni se je vloga žensk v družbi začela spreminjati, saj so dobile več pravic in postale enakopravne moškimi. Pridobile so več prostega časa in to se je odražalo tudi v povečanem zanimanju za sodelovanje žensk v športu.

3. ZGODOVINA NOGOMETA

3.1. NOGOMET V SVETU

Predhodnice nogometa so igre z žogo, ki so jih igrali na Kitajskem in Japonskem, v Evropi pa so te igre igrali Grki (episkyros) in Rimljani (harpastum). V srednjem veku so nogometu podobno igro igrali v Padovi in v Firencah (calcio fiorentino), kjer jo po nekoliko spremenjenih pravilih igrajo še danes. Tu se vsak tretji teden v juniju na Trgu Svetega Križa zberejo štiri ekipe mestnih sosesk in odigrajo turnir.

slika 1:
ilustracija igre »calcio fiorentino« na trgu v Firencah
(vir: en.wikipedia.org/wiki/Calcio_Fiorentino)

slika 2:
turnir leta 2008
(vir: en.wikipedia.org/wiki/Calcio_Fiorentino)

Nogomet se je v moderni obliki pojavil v Angliji. Tu so ga leta 1314 najprej prepovedali, saj se je tako razširil, da naj bi ogrožal meščane. Ko so ga okrog leta 1650 spet dovolili, pa je pod imenom »dribbling game« spet hitro postal zelo popularen in so ga igrali predvsem v šolah. Leta 1863 so tako že napisali pravila in ustanovili nogometno zvezo. To leto štejejo tudi za leto rojstva modernega nogometa.

slika 3:
Harrow Team leta 1871 (vir: telegraph.co.uk)

Istega leta so tudi napisali prva pravila, ki pa so se kasneje še spreminjala. Najprej so določili velikost igrišča. To je najprej merilo 182 m x 90 m, kasneje pa se je postopno zmanjševalo. Določili so tudi razmak med vratnicama (7,28 m). Gornjo prečko so uvedli šele

kasneje, leta 1875. Pravilo ofsajda so uvedli leta 1866, leta 1891 pa kazenski strel – enajstmetrovko. Prvo mednarodno tekmo sta leta 1872 v Glasgowu odigrali reprezentanci Anglije in Škotske. Leta 1904 so v Parizu ustanovili Svetovno federacijo nogometnih zvez (FIFA), leta 1954 v Baslu pa še Združenje evropskih nogometnih zvez (UEFA). Prvo svetovno prvenstvo so organizirali leta 1930 v Urugvaju, prvo evropsko prvenstvo pa leta 1960.

3.2. NOGOMET V SLOVENIJI

Nogomet se je v Slovenijo razširil z Dunaja in Prage, s katerima smo v okviru takratne države Avstroogrške imeli največ stikov. Najprej so nogomet igrali dijaki. Tako ga v Mariboru omenja že gimnazijsko poročilo iz leta 1906, kasneje pa tudi dijaki šol iz Ljubljane, Celja, Gorice, Trsta in drugih krajev. Prve nogometne čevlje in žogo je 1909 prinesel vsestranski športnik Stanko Bloudek. Iz šolskih ekip so kmalu ustanovili prve klube. Prvi je bil leta 1910 ustanovljen dijaški nogometni klub Hermes iz Ljubljane. Leta 1911 pa je bil v Ljubljani ustanovljen prvi članski nogometni klub Ilirija, dve leti zatem pa še klub Slovan. Prvo mednarodno tekmo je Ilirija odigrala z moštvom Sparte iz Prage in jo v Ljubljani izgubila z rezultatom 5:0.

slika 4:
Dijaški nogometni klub Hermes iz Ljubljane leta 1910
(vir: <http://www.nzs.si/nzs/predstavitev-nzs/zgodovina>)

Leta 1920 so v Ljubljani ustanovili Ljubljansko nogometno podzvezo, ki je predhodnica današnje Nogometne zveze Slovenije (NZS). Istega leta so tudi prvič organizirali prvenstvo Slovenije, prvak je postala Ilirija. 5. junija 1920 pa je v Ljubljani Slovenija odigrala prvo mednarodno tekmo proti Franciji in izgubila z rezultatom 5:0.

Po drugi svetovni vojni so obnovili delovanje Nogometne zveze v okviru Jugoslavije in nogomet se je še razširil. Najuspešnejša kluba iz tega obdobja sta Olimpija iz Ljubljane in Maribor, ki sta še danes največja rivala.

Po osamosvojitvi je bila leta 1992 NZS sprejeta kot polnopravna članica FIFE. Istega leta je naša reprezentanca odigrala tudi prvo tekmo – Estonija : Slovenija 1:1. Najpomembnejši uspehi reprezentance so uvrstitev na evropsko prvenstvo leta 2000 in svetovni prvenstvi leta 2002 v Južni Koreji in leta 2010 v Južni Afriki. Med klubi pa je največji uspeh dosegel NK Maribor, ki se mu je dvakrat uspelo uvrstiti v evropsko Ligo prvakov. Veliko naših igralcev se

je uveljavilo v tujini, tudi v najboljših ligah v Evropi in po svetu. Za še boljšo domačo ligo pa bomo morali v bodoče okrepiti klube, ki se podobno kot ženski klubi srečujejo s finančnimi težavami in zato trpi tudi strokovno delo in organiziranost klubov.

3.3. ŽENSKI NOGOMET V SVETU

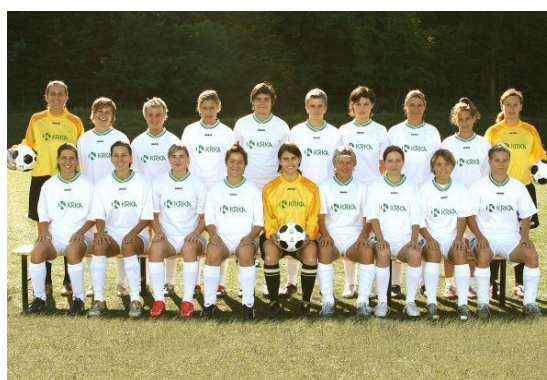
Ženski nogomet ima precej krajšo zgodovino od moškega. Sicer so na Kitajskem odkrili poslikave iz let okrog 200 pr.n.št., ki prikazujejo ženske, ki igrajo nogomet. A se je ta tam ponovno uveljavil šele v 19. stoletju. Še slabše pa se je ženskemu nogometu godilo v Evropi. Tu ga je UEFA leta 1921 celo prepovedala in tako je bilo vse do leta 1971. Prepovedan je bil tudi v tistih državah, kjer je kasneje dosegel največji razvoj – Anglija, Nemčija, Nizozemska. Tu so se morale igralkе boriti z najrazličnejšimi ovirami: v Angliji s prepovedjo klubov, da bi izposojali igrišča za ženski nogomet, v Nemčiji mu je javnost odkrito nasprotovala, v Španiji pa je razvoj zavirala diktatura generala Franca. Prvo neuradno evropsko prvenstvo za ženske so vseeno uspeli organizirati leta 1957 v Nemčiji, prvo uradno pa leta 1982 v Italiji. Leta 1991 je potem FIFA ustanovila komite za ženski nogomet in od tedaj se je njegova popularnost zelo povečala in postal je eden od športov, ki se najhitreje širi. Tako ima danes po svetu registriranih že preko 20 milijonov igralk, kar je 22% vseh igralcev. Leta 1993 so na Kitajskem organizirali prvo svetovno prvenstvo, ki je imelo veliko gledalcev. Danes so vodilne države v ženskem nogometu Nemčija, ZDA, Brazilija in Francija, v Evropi pa so vodilne še Islandija, Norveška in Italija.

3.4. ŽENSKI NOGOMET V SLOVENIJI

Prvenstvo Slovenije za ženske poteka od tekmovalnega leta 1992/93. V okviru jugoslovanske ženske lige je pred tem Slovenijo zastopal ŽNK Ljubljana, ki pa je kasneje prenehal delovati. V prvem letu je v slovenski ligi tekmovalo osem klubov, prvakinje pa so postale nogometašice ŽNK Krim iz Ljubljane. Tudi kasneje se število klubov v članski konkurenci bistveno ne spreminja. Naša reprezentanca je v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo nastopila prvič leta 1993, vendar je takrat izpadla. Velik napredek pa je pokazala že do leta 2008, ko je premagala tudi Islandijo, ki je ena najmočnejših evropskih reprezentanc. Tako si je izborila dodatne kvalifikacije, vendar je tam izgubila proti reprezentanci Ukrajine.

slika 5:
reprezentanca Slovenije leta 2014
(vir: siol.net)

slika 6:
moštvo Krke leta 2008
(vir: lokalno.si)

Tudi med klubi so naše nogometašice dosegle nekaj odmevnih uspehov. Tako se je moštvo ŽNK Krka iz Novega mesta dvakrat uvrstilo med 16 najboljših ekip v Evropi. V lanskem letu pa je v tej konkurenci ŽNK Beltinci prišel do šestnajstine finala.

4. TRENUTNO STANJE ŽENSKEGA NOGOMETA V SLOVENIJI

Najprej bom navedla nekaj statističnih podatkov za leto 2012:

registrirane igralke 1411

število članskih ekip 9

število ekip U17 6

število ekip U14 14

število ekip U12 10

Tega leta je bilo v Sloveniji 14 sodnic in približno 11 aktivnih trenerk. Slovenija je takrat zasedala 59. mesto na lestvici FIFA in 35. mesto na lestvici UEFA.

Velika pa je tudi razlika po regijah, saj v MNZ Koper in MNZ Nova Gorica skoraj ni ženskih klubov. Sicer pa je bila razporeditev ekip po regijah v sezoni 2013/14 naslednja:

	vzhod	zahod
članice	5	4
U 17	3	3
U 14	7	7
U 12	5	5
U10	<i>igrajo z dečki</i>	

Največja težava v razvoju so slabo organizirani klubi, kjer navadno vse delo sloni na nekaj prostovoljcih. Razen tega zavira razvoj tudi slabo finančno stanje klubov, pomanjkanje strokovnjakov in slabi pogoji za delo (igrišča, telovadnice). Zato imamo v Sloveniji še vedno majhno število klubov ženskega nogometa, čeprav je zanimanje med dekletimi za igranje nogometa zelo veliko. Vendar je za to, da bi jih v čim večjem številu pritegnili k vadbi, potrebno poskrbeti za boljše pogoje dela v klubih.

slika 7:
Dominika Čonč
Utah Martin University
(vir:utmsports.com)

slika 8:
Pamela Begič
University of Florida
(vir:gatorzone.com)

slika 9:
Mateja Zver
Thor/KA
(vir:znkpomurje.com)

Zaradi neurejenih razmer nekatere najbolj perspektivne igralke vidijo možnosti za razvoj le v tujini. Tako je že kar nekaj naših igralk odšlo igrati v klube v Evropi in ZDA. Tu so se uveljavile v študentskih ali poklicnih ligah. V okviru NZS bi vsekakor morali izkoristiti njihovo znanje, ki so si ga pridobile v bolj razvitih in bolj organiziranih sredinah tudi takrat, ko bodo prenehale igrati in se bodo vrnile v domovino. Mislim, da bi njihove izkušnje lahko dobro uporabili pri trenerskem delu v Sloveniji.

5. RAZVOJ V PRIHODNOSTI

5.1. STRATEGIJA ZA RAZVOJ NZS

Zaradi takšnih razmer v ženskem nogometu so v NZS leta 2012 naredili in sprejeli »Strategijo razvoja dekliškega in ženskega nogometa v Sloveniji«. Z njo so postavili cilje in rešitve za izboljšanje razmer v obdobju od 2013 do 2017.

Glavni cilji v strategiji so:

- ohraniti in izboljšati obstoječe klube in razvijati nove
- razvijati Otroške nogometne šole (ONŠ) in Centre medobčinskih nogometnih zvez (MNZ)
- razvijati dekliški nogomet v okviru projekta »Nogomet za vse«
- izboljšati strokovno delo v reprezentancah
- povečati število trenerk in sodnic in skrbeti za njihovo izobraževanje
- spodbujati deklice za ukvarjanje z nogometom
- razvijati prostovoljstvo v nogometu

5.2. KLUBI

Nogometni klubi predstavljajo osnovo za razvoj ženskega nogometa. So tudi prvi stik deklic, ki se želijo ukvarjati z nogometom, zato je zelo pomembno, da so urejeni in dobro organizirani. Večina dela v klubih sloni na nekaj posameznikih, ki se s tem ukvarjajo prostovoljno. Plačanih funkcionarjev si klubi zaradi slabih finančnih pogojev večinoma ne morejo privoščiti. Zato klubi težko zagotovijo dolgoročno stabilno organiziranost. Prav to pa je pri nogometu in športu nasploh zelo pomembno. Če športnicam v klubu ni zagotovljen enostaven in dobro organiziran prehod od nižje starostne skupine v višjo, potem na koncu ostanejo le tiste najbolj vztrajne igralke.

Opazimo lahko tudi, da je v zahodnem delu države manjše število ženskih klubov. Še najmanj jih je v medobčinskih zvezah Koper in Nova Gorica. Zato so si v komisiji za ženski nogomet pri NZS kot cilj zadali tudi širitev ženskega nogometa v ta del države. Kot pomoč klubom lahko štejemo tudi centre MNZ. To so centri, ki skrbijo za razvoj perspektivnih igralcev v okviru posameznih pokrajin. Ti centri so se pri fantih zelo dobro obnesli, vendar do sedaj deklic vanje navadno niso vključevali. Razen teh centrov delujejo po osnovnih šolah tudi Otroške nogometne šole (ONŠ), ki skrbijo za popularizacijo nogometa med dečki, ponekod pa se vključujejo tudi deklice. Mreža ONŠ je v Sloveniji dobro razširjena in zato bi s pomočjo teh šol lahko v bodoče pridobili več igralk. Največja težava do sedaj je bila pomanjkanje sodelovanja in slaba usklajenost med klubi, centri MNZ in ONŠ. Tako veliko deklic po končani vadbi v ONŠ (po koncu šolskega leta) ne začne vaditi v klubu in tako se vsako leto izgubi veliko morebitnih igralk. Zato si bo NZS prizadevala, da bo to sodelovanje v

prihodnosti boljše. Predvsem si želijo, da bi se čimveč klubskih trenerjev in trenerk vključilo v delo ONŠ.

Poseben način seznanjanja deklic z nogometom predstavlja program »Nogomet za vse«. S tem programom želi NZS pripraviti osnovne pogoje za razvoj ženskih nogometnih klubov. V Sloveniji imamo devet področnih organizatorjev tega programa. Ti skrbijo tudi za strokovno izpopolnjevanje v svojem okolju. Veliko pozornost v tem programu posvečajo delu z mlajšimi selekcijami in postavitvi starostne piramide v vsakem klubu. Ta mora segati od najmlajših igralk do članske ekipe. V novoustanovljenih klubih bodo seveda za to potrebovali več časa.

V tekmovalnem letu 2012/13 so imeli vsi klubi 1. SŽNL moške trenerje. Zato želi NZS spodbuditi zainteresirane igralko, da bi v bodočnosti prevzele trenersko delo v klubih. To jim je NZS omogočila že sedaj, saj je to izobraževanje za kandidatke brezplačno. Potrebno pa jim je omogočiti tudi praktično usposabljanje v centrih MNZ in NZS. Da bi trenerji in trenerke sledili novostim v nogometu, pa je potrebno tudi sprotno izobraževanje v obliki seminarjev. Enako velja za izobraževanje sodnic.

5.3. REPREZENTANCA

V Sloveniji imamo majhno število klubov in še ti se navadno spopadajo s težavami v organiziranju. Razen tega je naša liga zelo neizenačena in tako je tudi kakovost nogometa v slovenski ligi slabša. Zato je potrebno že zelo zgodaj vključiti mlajše, perspektivne igralko v reprezentančno vadbo. Da bi to omogočili, pa morajo biti vzpostavljeni pogoji v okviru NZS, predvsem finančni. NZS je zato začela z reprezentančno vadbo že pri dekletih U15. Ta skupna vadba pa služi le kot predizbor za reprezentanco U17 in kasneje U19 in A reprezentanco. Vendar tudi delo v reprezentanci temelji na dobrem delu v klubih, dobrem selekcijskem izboru in strokovnem delu trenerjev v klubih. Pomembno je tudi sodelovanje med klubi in tisto med klubi in reprezentanco. Le takšno moštveno delovanje lahko prinese uspehe.

Izbor igralk za reprezentanco poteka glede na naslednje kriterije:

a) subjektivno opazovanje

To opazovanje poteka z ogledom ligaških in pokalnih tekem, preglednih tekem perspektivnih igralk, treningov v klubih in priporočilih klubskih trenerjev. Razen tega spremljajo tudi uspeh v šoli. Subjektivno opazovanje vključuje:

- oceno igre
- obvladovanje taktično-tehničnih prvin
- dinamiko igralko v igri

b) objektivno opazovanje

To opazovanje vključuje rezultate dveh testiranj nogometnih motoričnih sposobnosti, ki sta sestavljena iz:

- 2 antropometričnih testov
- 6 motoričnih testov

Rezultati teh testov služijo za bolj učinkovit trening v naslednjih mesecih.

Razen teh testiranj enkrat letno izvedejo tudi test tenziomiografije, ki služi za izboljšanje mišičnih skupin in preprečevanju morebitnih poškodb.

Razen naštetega pri delu v reprezentanci igrajo pomembno vlogo še:

a) direktor reprezentanc, ki:

- koordinira strokovno delo s selektorjem in trenerjem reprezentance in trenerji v klubih
- uveljavi način in standard dela v reprezentanci
- sodeluje pri spremljanju razvoja igralk s selektorjem in klubskim trenerjem

b) centri NZS, ki:

- bodo v prihodnosti središča izobraževanja igralk, trenerjev in reprezentanc
- bodo omogočali vadbo perspektivnih igralk, ko ne bo reprezentančnih tekem
- so locirani blizu klubov, od koder prihaja največ reprezentantk

c) nacionalni center NZS, ki:

- bo omogočal izbore igralk, testiranja, snemanja treningov, analizo
- bo omogočal izobraževanje različnih nogometnih in športnih strokovnjakov (trenerji, športni pedagogi, športni zdravniki...)
- bo organiziral promocijske dogodke za popularizacijo nogometa

5.4. ŠOLANJE IGRALK

Za uspešen razvoj igralk ženskega nogometa jim mora biti omogočeno tudi izobraževanje, prilagojeno njihovim posebnim potrebam, predvsem času, ki ga morajo nameniti za trening. Omogočiti je treba usklajevanje šolskih obveznosti s treningom preko športnih oddelkov v srednjih šolah ali šolah, ki imajo posebne oddelke, namenjene nogometašicam. Športne oddelke je potrebno razvijati tudi na ostalih srednjih šolah, ne le na gimnazijah, kakor je bila večinoma praksa do sedaj. Poseben dekliški nogometni oddelek pa ta trenutek deluje le na Gimnaziji Šiška v Ljubljani. Morda bi bilo v bodoče potrebno razmisliti, da bi z razvojem dekliškega nogometa kakšnega ustanovili še v drugih krajih in tako približali širšemu krogu igralk nogometa. Za nadarjene igralk je takšen oddelek vsekakor prava izbira, saj omogoča kvalitetne treninge pod vodstvom strokovnjakov NZS, športno vzgojo, prilagojeno nogometnim treningom, in sodelovanje fizioterapevta in športnega psihologa.

6. ANKETA

Z anketo sem želela preveriti nekatera opažanja pri mojem dosedanjem treningu v okviru ŽNK Maribor. Osredotočila sem se predvsem na organizacijska vprašanja v ženskem nogometu v Sloveniji in odnos javnosti in občil do tega športa. Zanimalo me je tudi kako anketiranci ocenjujejo delo Nogometne zveze Slovenije na področju ženskega nogometa in kako ocenjujejo njegov položaj, če ga primerjajo s položajem moškega nogometa.

6.1. METODOLOGIJA

Pripravila sem enotno anketo, ki sem jo namenila tako strokovnjakom, ki delujejo v ženskem nogometu, na drugi strani pa ljubiteljem in naključnim obiskovalcem tekem ženskega nogometa. Primerjati sem namreč hotela odgovore obeh skupin anketirancev in izvedeti kako vsak od njih gleda na trenutno stanje v ženskem nogometu in na razvoj v bodočnosti.

6.2. HIPOTEZE

V anketi sem pri vsakem vprašanju postavila tudi hipotezo, ki sem jo hotela z anketo potrditi oziroma zavreči:

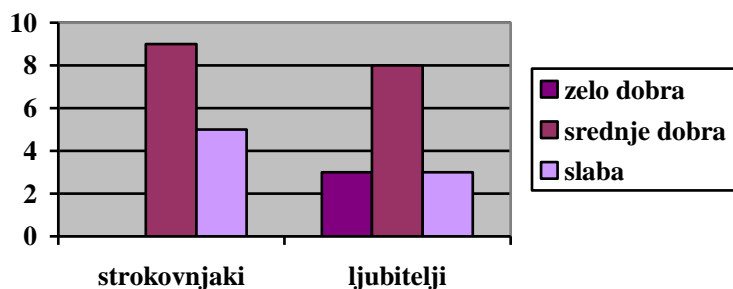
1. Kako ocenjujete razvitost ženskega nogometa?
Predvidevam, da bodo strokovnjaki bolj kritični (več odgovorov »slaba«).
2. Kako ocenjujete položaj ženskega nogometa v primerjavi z moškim?
Predvidevam, da bodo strokovnjaki bolj kritični (več odgovorov »slaba«).
3. Kako ocenjujete odnos NZS do ženskega nogometa?
Predvidevam, da bodo strokovnjaki bolj kritični (več odgovorov »slaba«).
4. Kako ocenjujete odnos medijev do ženskega nogometa?
Predvidevam, da bodo strokovnjaki bolj kritični (več odgovorov »slaba«).
5. Kje vidite glavne ovire za hitrejši razvoj ženskega nogometa?
Predvidevam, da bodo strokovnjaki bolj kritični do NZS in do finančnega stanja v klubih (1. in 3. odgovor).
6. Kako bi zagotovili hitrejši razvoj ženskega nogometa?
Predvidevam, da se bodo strokovnjaki zavzemali za večjo promocijo nogometa v šolah (3. odgovor).

6.3. ANKETA IN REZULTATI

Anketne liste sem poslala 22 strokovnjakom (predvsem trenerjem v klubih in reprezentanci) in 30 ljubiteljem nogometa (del po elektronski pošti, del pa neposredno na tekmah). Od strokovnjakov sem dobila vrnjenih 14 anket, med ljubitelji nogometa pa sem uspela dobiti po elektronski pošti 8 anket (od tega ena nepravilno izpolnjena), na tekmah sem potem s pomočjo gledalcev dobila še 7 anket. Tako je število anket enako in sem s tem imela tudi možnost lažje primerjati obe populaciji med sabo.

Pri vprašanjih, kjer so anketiranci lahko dodali tudi svoje mnenje, sem dobila nekaj zanimivih predlogov, ki jih predstavljam v zaključku.

1. Kako ocenjujete razvitost ženskega nogometa?

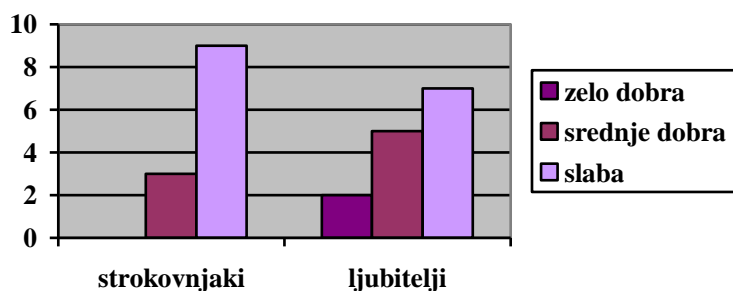
strokovnjaki:

zelo dobra 0 srednje dobra 9 slaba 5

ljubitelji:

zelo dobra 3 srednje dobra 8 slaba 3

2. Kako ocenjujete položaj ženskega nogometa v primerjavi z moškimi?

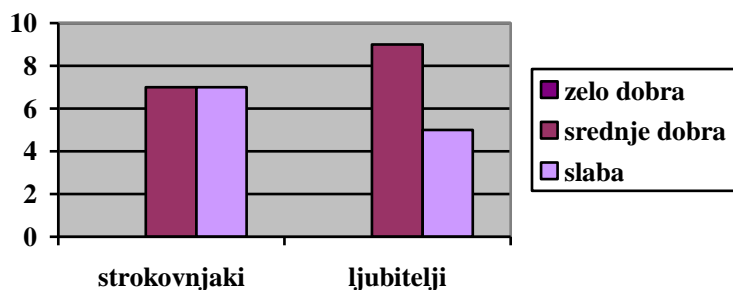
strokovnjaki:

zelo dober 0 srednje dober 3 slab 9

ljubitelji:

zelo dober 2 srednje dober 5 slab 7

3. Kako ocenjujete odnos NZS do ženskega nogometa?

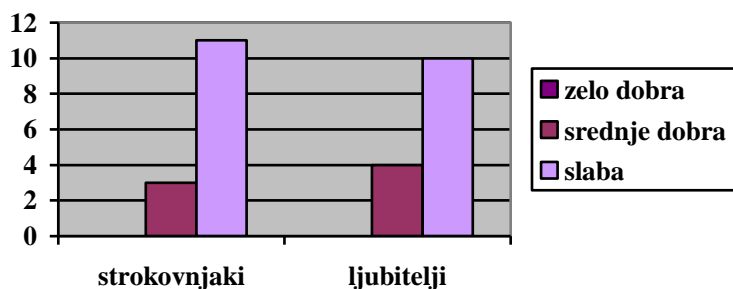
strokovnjaki:

zelo dober 0 srednje dober 7 slab 7

ljubitelji:

zelo dober 0 srednje dober 9 slab 5

4. Kako ocenjujete odnos medijev do ženskega nogometa?

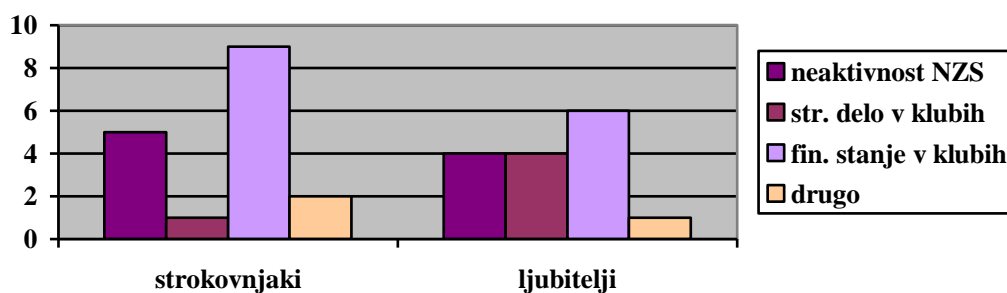
strokovnjaki:

zelo dober 0 srednje dober 3 slab 11

ljubitelji:

zelo dober 0 srednje dober 4 slab 10

5. Kje vidite glavne ovire za hitrejši razvoj ženskega nogometa?

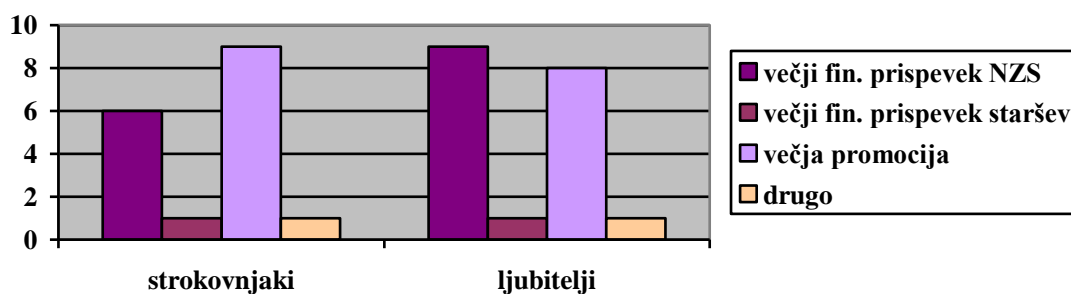
strokovnjaki:

nazadostna aktivnost NZS 5
 strokovno delo v klubih 1
 finančno stanje v klubih 9
 drugo (navedite kaj) 2

ljubitelji:

nazadostna aktivnost NZS 4
 strokovno delo v klubih 4
 finančno stanje v klubih 6
 drugo (navedite kaj) 1

6. Kako bi zagotovili hitrejši razvoj ženskega nogometa?

strokovnjaki:

večjim finančnim prispevkom NZS	6
večjim finančnim prispevkom staršev	1
večjo promocijo v medijih in šolah	9
drugo (navedite kaj)	1

ljubitelji:

večjim finančnim prispevkom NZS	9
večjim finančnim prispevkom staršev	1
večjo promocijo v medijih in šolah	8
drugo (navedite kaj)	1

6.4. INTERPRETACIJA IN ZAKLJUČEK

2. Kako ocenjujete razvitost ženskega nogometa?

Pri obeh skupinah je največ odgovorov »srednje dobra«, strokovnjaki so bolj kritični, saj od njih nisem dobila niti enega odgovora »zelo dobra«

3. Kako ocenjujete položaj ženskega nogometa v primerjavi z moškim?

Oboji ocenjujejo položaj kot zelo slab, strokovnjaki še nekoliko bolj od ljubiteljev.

4. Kako ocenjujete odnos NZS do ženskega nogometa?

Ljubitelji so nekoliko manj kritični do NZS, saj so se največkrat odločili za odgovor »srednje dober«, strokovnjaki pa so bili malo bolj kritični. Ocene »zelo dober« ni bilo.

5. Kako ocenjujete odnos medijev do ženskega nogometa?

Pri tem vprašanju je bilo mnenje obeh skupin najbolj enotno, saj sem dobila skoraj enako število odgovorov »srednje dober« in »slab«. Tudi tu nisem dobila nobenega pohvalnega odgovora.

6. Kje vidite glavne ovire za hitrejši razvoj ženskega nogometa?

Strokovnjaki so pri tem vprašanju mnenja, da je največja ovira finančno stanje klubov in neaktivnost NZS. Pri ljubiteljih pa so odgovori bolj enakomerno razporejeni.

7. Kako bi zagotovili hitrejši razvoj ženskega nogometa?

Tudi pri tem vprašanju so odgovori precej podobni, oboji pogrešajo večjo promocijo, ljubitelji pa izpostavijo še večji finančni prispevek NZS.

Z anketo sem iz odgovorov ugotovila, da se pogledi strokovnjakov in ljubiteljev ženskega nogometa bistveno ne razlikujejo. To lahko pomeni, da so tudi ljubitelji ženskega nogometa dobro informirani o stanju v ženskem nogometu, težavah, s katerimi se srečuje in pogojih, v katerih deluje. Edino vprašanje, kjer se odgovori bolj razlikujejo, je 5. vprašanje, kjer sprašujem, kje vidijo največje ovire za razvoj ženskega nogometa. Tu strokovnjaki izpostavijo finančno stanje v klubih, ljubitelji nogometa pa enakomerno razporedijo odgovornost med NZS, strokovnjake v klubih in finančno stanje. Pri prvih štirih vprašanjih je zelo malo odgovorov »zelo dobro« (samo 2 takšna odgovora). To nam kaže, da so anketiranci zelo kritični do stanja v ženskem nogometu in vseh, ki lahko nanj kakorkoli vplivajo.

Opazila sem, da so vsi zelo kritični do dela NZS, saj so pri 3. vprašanju vsi odgovorili z odgovorom »srednje dober« ali »slab«. Prav tako so pri 5. in 6. vprašanju odgovorili, da je NZS premalo aktivna oziroma da namenja premalo finančnih sredstev ženskemu nogometu.

Pri zadnjih dveh vprašanjih so intervjuvanci imeli možnost dodati tudi svoje predloge. Pri 5. vprašanju so navedli, da bi se ob boljšem gospodarskem stanju izboljšalo tudi financiranje klubov in tako bi se izboljšali treningi in rezultati klubov in reprezentance. Ta bi tako postala zanimiva za medije in sponzorje. Kritični so tudi do medijev, ki premalo spremljajo ženski nogomet in menijo, da je sodelovanje NZS s klubi slabo. Pri 6. vprašanju so navedli kot rešitev izpeljavo že sprejetih dokumentov o razvoju ženskega nogometa. Menijo tudi, da bi morali klubi bolj sodelovati med sabo in tako bi dobili bolj zanimivo ligo in boljše reprezentance.

7. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Z nalogo sem hotela pokazati, kakšne možnosti so imele ženske za enakopravno ukvarjanje s športom v preteklosti in kakšno imajo danes. Zagotovo so danes te možnosti večje kot nekoč, saj so se povečevale skupaj z večanjem vloge žensk v družbi. Vendar lahko še danes zasledimo neenakopravno obravnavanje ženskega športa v družbi, medijih in celo pri strokovnjakih in v športnih organizacijah, ki naj bi ženskim športnicam nudili največjo podporo pri emancipaciji na področju športa.

Težje se bodo za enakopravnost v športu izborile športnice v tistih državah, kjer so zaradi verskih ali drugih razlogov zapostavljene. Vendar tudi tu ne smemo izgubiti upanja. Športne organizacije in države jih morajo pri tem podpirati in vzpodbujati v njihovem boju. Upam, da sem s svojo raziskovalno nalogo dodala vsaj majhen kamenček v graditev lepše prihodnosti za vse športnice sveta.

8. VIRI in LITERATURA

Mojca Doupona, Krešimir Petrović, ŠPORT IN DRUŽBA, sociološki vidiki,
Fakulteta za šport, Inštitut za šport, Ljubljana 2000

Mojca Doupona Topič, ŽENSKÉ IN ŠPORT,
Fakulteta za šport, Ljubljana 2004

Rajko Šugman, ORGANIZIRANOST ŠPORTA DOMA IN V SVETU,
Fakulteta za šport, Ljubljana 1998

več avtorjev, STRATEGIJA RAZVOJA DEKLIŠKEGA IN ŽENSKÉGA NOGOMETA ZA
OBDOBJE 2013-17
NZS, Ljubljana, 2012

več avtorjev, revija NAŠ NOGOMET, številka 51
NZS, Ljubljana, oktober 2013

več avtorjev, IZVEDBENI NAČRT NACIONALNEGA PROGRAMA ŠPORTA V
REPUBLIKI SLOVENIJI 2014-2023
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod za šport Planica,
Ljubljana, 2014

več avtorjev, ENCIKLOPEDIJA FIZIČKE KULTURE,
Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb 1975

SPLET:

www.olimpic.si (datum dostopa 10.1.2015)

http://en.wikipedia.org/wiki/Calcio_Fiorentino (datum dostopa 10.1.2015)

<http://www.goethe.de/ins/si/lju/kul/dus/slo/sl7770898.htm> (datum dostopa 10.1.2015)

www.nzs.si (datum dostopa 17.1.2015)

<http://www.rtvsllo.si/sport/oi-2012/muslimanke-na-oi-hitreje-vise-mocneje-a-le-s-pokrito-glavo/288640> (datum dostopa 17.1.2015)

<http://www.fsp.uni-lj.si/COBISS/Diplome/Diploma22054770ZaleteljLjudmila.pdf> (datum dostopa 7.2.2015)

9. PRILOGA

xxx
xxx
xxx
xxx

ANKETA

raziskovalna naloga »Razvoj ženskega nogometa«

Vsa vprašanja se nanašajo na ženski nogomet v Sloveniji. Prosim, da z znakom »X« označite odgovor, za katerega mislite, da najbolje opisuje vaše mnenje. Anketa je anonimna, vse zbrane podatke bom uporabila izključno za potrebe naloge.

1. Kako ocenjujete razvitost ženskega nogometa?

zelo dobra _____ srednje dobra _____ slaba _____

2. Kako ocenjujete položaj ženskega nogometa v primerjavi z moškim?

zelo dober _____ srednje dober _____ slab _____

3. Kako ocenjujete odnos NZS do ženskega nogometa?

zelo dober _____ srednje dober _____ slab _____

4. Kako ocenjujete odnos medijev do ženskega nogometa?

zelo dober _____ srednje dober _____ slab _____

5. Kje vidite glavne ovire za hitrejši razvoj ženskega nogometa?

nazadostna aktivnost NZS _____

strokovno delo v klubih _____

finančno stanje v klubih _____

drugo (navedite kaj) _____

6. Hitrejši razvoj ženskega nogometa bi lahko zagotovili z

večjim finančnim prispevkom NZS _____

večjim finančnim prispevkom staršev _____

večjo promocijo v medijih in šolah _____

drugo (navedite kaj) _____